

Moje Australijskie Noce i Dnie

Adam Fiala

Henryka Milczanowska

(historyk sztuki, kurator wystawy)

Wystawa malarstwa i rysunków Adama Fiala, polskiego pisarza, poety, malarza i grafika, w Galerii Dom Polonii w Krakowie, prezentuje wybrane dzieła z twórczości artysty, który wyemigrował z Polski w 1984 roku i zamieszkał wraz z rodziną w Australii, w Perth.

Wystawa została zorganizowana we współpracy Fundacji Polskiej Sztuki Emigracyjnej 1939-1989 i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dom Polonii w Krakowie.

Adam Fiala urodził się w 31 października 1940 roku w Lublinie. Datę tę artysta potraktował symbolicznie, nawiązując do niej w swojej akwareli przedstawiającej śmiejącą się, przerażająco i sarkastycznie trupią czaszkę, podpisaną w języku angielskim „I was born on October 31, the night before Halloween”. (Urodziłem się 31 października 1940 roku, w noc przed Halloween).

Obraz ten można zrozumieć jako metaforyczny autoportret prześmiewcy, krytyka ludzkiej egzystencji i życia na emigracji, które stało się udziałem artysty niedługo po wydarzeniach stanu wojennego. Zanim przedstawię sylwetkę twórcy, emigranta osadzonego na dalekich peryferiach australijskiej wyspy, krótko nakreślę Jego interesującą karierę pisarską w Polsce.

Adam Fiala, akwarela

Adam Fiala debiutował utworami poetyckimi i grafiką w „Kamienie” w latach 70. dwudziestego wieku, a później publikował w „Akancie”, „Naszym Dzienniku” i „Metaforze”. Swoją pierwszą powieść „Jeden myśliwy, jeden tygrys” napisał w 1976 roku, odnosząc sukces i uzyskując pochlebne recenzje krytyków. Kolejne, również dobrze przyjęte powieści „Sprawy rodzinne” i „Zygzakiem po prostej” oraz „Termiterium wisielców” powstały w latach 1977- 1979. Jak pisała biografka artysty,

Teresa Podemska, w „Pulsie Polonii” (5 lipca 2015r.)

Krytyka literacka pisała przede wszystkim o autoironii bohatera i satyryczno-ironicznej reprezentacji rzeczywistości w twórczości pisarskiej Fiali. Wszystkie książki wyszły w około ćwierć milionowych nakładach.

W młodości Adam Fiala pragnął zostać artystą. Studiował również historię sztuki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim lecz studiów nie ukończył. To doświadczenie bliskości ze sztukami pięknymi uznaje jako ważne, bo dało mu wiedzę o artystach i ich twórczym życiu. Jednak formalne względy nie pozwoliły na uznanie w środowisku profesjonalnych twórców młodego wówczas artysty. Ponieważ postać malarza Nikifora zawsze była mu bliska, swoje prace prezentował w grupie twórców malarstwa naiwnego, między innymi na wystawie pt. Polen wie es naiv Gemalt, w Stutgarcie 1976 r., gdzie odniósł sprzedażowy sukces. W kolejnych latach, współpracując z warszawską DESĄ, miał możliwość prezentowania swoich prac na wystawach w kraju i za granicą, gdzie odnosił kolejne sukcesy. Niewątpliwie ważnym wydarzeniem była wspólna wystawa artysty i jego żony Anny, absolwentki Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, zorganizowana w salach wystawowych warszawskiej Cepelii w 1978 roku. Kolejne wystawy w ojczyźnie odbyły się wiele lat później, w latach 90. dwudziestego wieku. W tym najważniejsze w BWA w Kłodzku, w Muzeum Okręgowym w Muszynie i Nowym Sączu (1991, 1996).

Wystawa prac Adama Fiali w Domu Polonii w Krakowie.

W Australii Adam Fiala kontynuuje pracę literacko-artystyczną, pisze wiersze, prozę satyryczną, rozwija również swoje zainteresowania w kierunku plastyki i muzyki. Jego wszechstronne pasje poszerzają się wraz z akceptacją życia w nowej ojczyźnie, w otoczeniu dzikiej przyrody i rdzennych mieszkańców Australii. Twórca sam siebie określa w „połowie Aborygenem, a w połowie Polakiem”, co niewątpliwie odzwierciedla się we wszystkich kierunkach Jego działalności artystycznej.

Prace malarskie i rysunkowe Adama Fiali nie są pozbawione satyry i ironii, oscylując pomiędzy ekspresją sztuki zachodu, a magicznym światem życia rdzennych Australijczyków. Jego pierwszą wystawą zbiorową na emigracji, była prezentacja w Footscray Gallery, w Melbourne w 1984 roku. Wystawa nosiła tytuł „Artyści imigranci w nowym otoczeniu”. Do najważniejszych indywidualnych pokazów należała ekspozycja wystawiona w 1989 roku we Fremantle (Perth), Galeria A- Shed. Na tej wystawie artysta przedstawił 40 prac w ujęciu metaforycznym i karykaturalnym, z osobistą refleksją nad życiem na emigracji.

Ulubionym gatunkiem poetyckim Adama Fiali są aforyzmy i ostatnimi czasy haiku. Od kilku lat współpracuje on z krakowskim Wydawnictwem Miniatura, gdzie

opublikował kilka tomików poezji ilustrowanej swoimi rysunkami i grafiką. Są to dzieła o głębokiej refleksji filozoficzno-moralizatorskiej, z ogromną dozą humoru i dystansu twórcy do siebie i świata. Od 2008 roku ilustruje również książki zaprzyjaźnionych pisarzy i poetów. W Australii stale publikuje w „Pulsie Polonii” i „Przeglądzie Australijskim”. Jego utwory można również znaleźć na stronach internetowych amerykańskiego wydania Culture Avenue i w Magazynie Twórczym Polska-Kanada.

Adam-Fiala, Painter, rysunek

Ekspozycja w Domu Polonii w Krakowie prezentuje ponad 40 prac Artysty z lat 2010-2017, malarstwo (akwarele, gwasze) oraz rysunki wykonane różnymi technikami. Prace zostały pokazane w seriach, założonych od początku przez samego twórcę (np. seria Głowy), akty kobiece, fantastyczne rośliny, zwierzęta, architektura (seria Crazy Arch.). Spośród największej liczby rysunków, na szczególną uwagę zasługują rysunki grup postaci, ukazujące relacje międzyludzkie uchwycone

doskonałą, karykaturalną kreską. Humor, satyra, ironia, nieodłącznie współtworzy i dopełnia dzieła polskiego Artysty, wewnątrznie pogodzonego z losem emigranta.

Prace Adama Fiali będą prezentowane na kilku wystawach w Polsce planowanych w latach 2018/2019. Wszystkie prace są do kupienia.

Wystawa trwała do 31 lipca 2018 roku. Kraków, Rynek 14, Dom Polonii. Wystawie towarzyszył katalog.

O wystawie na Culture Avenue:

<http://www.cultureave.com/wystawa-prac-adama-fiali-w-domu-polonii-w-krakowie/>

Wywiad z Adamem Fiałą:

<http://www.cultureave.com/adam-fiala-artysta-niepokorny/>